

نقدی بر مدرک‌گرایی در ایران

دکتر باقرپور کاشانی

هواکیم

نقدی بر مدرک‌گرایی در ایران

از رئیس دانشگاه آزاد، یک مصاحبه‌ای دیدم، خیلی تعجب کردم! گفتم ایشان چه دکتری هست! این چه حرفی هست که ایشان می‌زند!

پرسیده بودند شما این همه داری دانشگاه زیاد می‌کنی، دانشگاه آزاد، غیرانتفاعی، پیام نور، مدل‌های مختلف، الآن شما این همه کارشناسی داری می‌گیری، کار هم برایش هست؟! می‌گفت نه! پرسیدند پس چرا این قدر پذیرش دانشجو دارید؟ گفت سطح سواد را بالا می‌بریم! قبلاً سطح سواد عمومی دیپلم بوده الان کردیم لیسانس!

شما چهار سال عمر آن دختر و پسر را تباه کردی که سطح سواد او هم حالا فرض کن طرف شیمیست بشود کارشناسی شیمی، کارشناسی ریاضیات، کارشناسی فیزیک، این در زندگی اش می‌خواهد چه کار کند؟ اگر کار نباشد، آگه این شیمی را نتواند استفاده بکند، مهندسی برق، مهندسی عمران، مهندسی ایکس و ایگرگ، این باید چه کار بکند؟! این چه سطح سوادی هست؟!

بعد اولاً این چهار سال بکر جوانی اش را تلف کردی، این سرجای خودش قرار نگرفت! بعد هم توقعش رفت بالا!

بینید آن کسی که دیپلم دارد، می‌تواند حالا سوپر هم بشود، سوپری اشکالی ندارد! کار هست! کاری که حلال باشد در مکتب اسلام هیچ عیبی نیست، اما بالاخره یک کسی اندازه‌ی دیپلم یا

سیکل حاضر است این جارو بکشد، کار فیزیکی بکند؛ اما یک لیسانس حاضر است برود سوپری بکند؟! بدبخت‌ها بعضی اوقات می‌کنند، بعد سرخورده می‌شوند! افسرده می‌شوند!

اروپا این کار را نمی‌کند. اروپا دانشجوی به اندازه می‌گیرد، پول خوب هم ازشان می‌گیرد، بعد به کشورهای خودش می‌فرستد. اما دانشجوی از کشور خودش به اندازه‌ای می‌گیرد که بتواند این‌ها را به کار بگیرد! این بودجه‌ها را حرام نمی‌کند!

لذا الان در ایران ما، مدرک‌گرایی شده یک ارزش! الان قریب بیش از ۶۰ درصد، ۷۰ درصد دانشگاه‌های ما، خانم‌ها هستند. می‌گویند چه؟ می‌گویند ارزش است!

من با خیلی‌ها صحبت کردم، می‌پرسم اصلاً شما اهل کار هستی؟ کار می‌کنی؟ می‌گویند نه من کار نمی‌کنم، اما برای ازدواج، کیس بهتری گیرم می‌آید! تو داری چهارسال کارشناسی، دوسال ارشد، وقتت را می‌گذاری که یک کیس بهتری! آن هم تازه پسرها دنبال این چیزها نیستند! می‌بینند چه کسی خوشگل‌تر هست دنبال او می‌روند، به مدرکت چه کار دارند!

البته یک عده‌ای هم این طوری نیستند! برخی می‌گویند توقع آن خانمی که مدرکش بالاتر هست، گاهی اوقات بیشتر هست! دنبال او هم نمی‌روند! بعد تو عمرت را می‌گذاری در دانشگاه و این همه هزینه و اهل کار هم نیست این بنده‌ی خدا!

لذا خیلی از مردها الان دیگر ناامید شدند! الان دیپلم را که می‌گیرند می‌گویند دیپلم هم نگیریم زشت است سرخورده می‌شویم! بعد دنبال کار می‌روند! کار عاقلانه‌ای هم در شرایط موجود می‌کنند! زیرا وقتی نتوان آن مدرک را به کار گرفت، این نقض غرض هست! بعد این آقای رئیس دانشگاه آزاد می‌گوید فهم عمومی را بالا بردیم! عجب!

آن همه دانشگاه آزاد پول از دانشجوی می‌گیری، آن پدر چقدر باید زحمت بکشد خودش کار بکند و پول شهریه فرزندش را بدهد!

یک بنده خدایی در یک استخر مشهد شغلش دلاکی بود، کیسه می کشید و مشت و مال می داد. ما رفتیم با او حرف زدیم، سید بزرگواری هم بود. گفت من در دانشگاه آزاد، فوق لیسانس حقوق می خوانم. شهریه اش را ندارم. گفتم چی کار می کنی؟ گفت دلاکی می کنم. این بدبخت دلاکی، مشت و مال می دهد، بعدش هم فوق لیسانس حقوق، کار برایش نیست، این سرخورده می شود! این افسرده می شود!

بعدش هم شما فوق لیسانس حقوق را بگیری، بگویند برو پشت پاچال کارگری بکن! این همه ما دلاکی کردیم عمرمان را گذاشتیم شش سال، هفت سال درس های سنگین را پاس کردیم، آخرش هم کار برای ما نبود! این افسرده می شود! ناامید می شود! این سرخورده می شود! یا جمعی فرار می کنند و به خارج می روند! این خیلی بد هست!

بینید آموزش عالی کشور به میزانی که در کشور لازم دارد باید دانشجو بگیرد. مامایی به تعدادی که لازم داری، پزشکی به تعدادی که نیاز داری، مهندسی برق به آن تعدادی که نیاز داری! نه اینکه مدام دانشگاه ها را زیاد کردید، شهریه هم می گیرید بنده های خدا پست سر هم درس می خوانند می خوانند یکی یک مدرک هم دست شان، هیچی به هیچی بگرد دنبال کار!

چند نمونه سراغ دارم طرف فوق لیسانس هست، الان دارد اسنپ کار می کند! این خیلی زشت است! فوق لیسانس این ممکلت اسنپ باید کار بکند!؟

من خارج کشور بودم، دیدم در دانشگاه ها، گاهی اوقات از طرف کمپانی ها یا کارخانجات به وفور دیدیم که افرادی که ترم های آخر چه کارشناسی چه ارشد هستند، خودشان تقاضا می دادند که فلانی فارغ التحصیل شدی بیا جای ما! نیرو می خواستند! دانشجو دارد، فارغ التحصیل دارد، حالا نیرو را به کار می گیرد!

تمام